

DEINDE SP. Z O. O.

Podręcznik doradztwa edukacyjnego dla seniorów

Doradztwo edukacyjne
dla seniorów

Grantobiorca:
Deinde sp. z o. o.
ul. Cyprysowa 21/18
20-224 Lublin
NIP: 9462599131
REGON: 060588802
KRS: 0000350329
Lublin, 2022

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

GENERATOR
INNOWACJI
SIECI
WSPARCIA²

towarzystwo
inicjatyw
twórczych

Deinde sp. z o. o. pozyskała grant na opracowanie innowacji społecznej pt. „Doradztwo edukacyjne dla seniorów” w ramach projektu grantowego „Generator Innowacji. Sieci Wsparcia 2” realizowanego przez PCG Polska w partnerstwie z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych „e” i finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Spis treści

Wstęp.....	3
Rozdział 1 Cele i program doradztwa edukacyjnego dla seniorów	4
1.1 Cele i program doradztwa.....	5
1.2 Opis grup docelowych doradztwa	9
1.3 Wymagania dla kadry prowadzącej doradztwo	10
Rozdział 2 Instrukcja dla osób prowadzących doradztwo edukacyjne z seniorami.....	11
2.1 Ogólne wytyczne dla edukatorów	11
2.2 Zalecenia organizacyjne oraz logistyczne usługi	12
Rozdział 3 Wzory dokumentów na potrzeby doradztwa	14
3.1 Wzory kart doradztwa	16
3.2 Wzór kwestionariusza przeszłości edukacyjnej i zawodowej seniora.....	18
3.3 Wzór kwestionariusza aktualnej sytuacji życiowej seniora	20
3.4 Wzór kwestionariusza potrzeb i oczekiwań edukacyjnych seniora.....	23
3.5 Wzór karty z propozycjami usług edukacyjnych dla seniora.	27
3.6 Wzór ankiety ewaluacyjnej doradztwa edukacyjnego wypełnianej przez seniora	28
3.7 Wzór kwestionariusza wywiadu z seniorem po zakończonym doradztwie.....	31
3.8 Materiały motywacyjne	34
Załącznik nr 1 – Baza instytucji edukacyjnych z terenu woj. lubelskiego.....	39

Wstęp

Niniejszy Podręcznik, który mamy przyjemność przekazać w Państwa ręce, powstał w ramach projektu grantowego „Generator Innowacji. Sieci Wsparcia 2” realizowanego przez PCG Polska w partnerstwie z Towarzystwem Inicjatyw Twórczych „ę” i finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Podręcznik stanowi rezultat prac Deinde sp. z o. o. nad innowacją społeczną zatytułowaną „Doradztwo edukacyjne dla seniorów”.

Seniorzy są grupą zagrożoną wykluczeniem społecznym. Nie mając do wyboru zbyt szerokiej oferty usług edukacyjnych, społecznych czy kulturalnych adekwatnych do swojego wieku, zainteresowań oraz możliwości, w jesieni życia pozostają mało aktywni i często wyobcowani. Przez dwa lata pandemii grupa seniorów w Polsce została jeszcze bardziej wyizolowana społecznie poprzez zamknięcie w domach ze względu na profilaktykę pandemiczną.

Osoby w wieku senioralnym potrzebują profesjonalnej usługi doradztwa edukacyjnego, dzięki której zostaną rozpoznane ich faktyczne potrzeby edukacyjne, możliwości (logistyczne, techniczne, czasowe, zdrowotne) oraz oczekiwania. A w kolejnym kroku na podstawie dostępnych na rynku usług zostaną im przedstawione propozycje aktywności edukacyjnych oraz nastąpi próba zachęcenia seniorów do wyboru jakiejś aktywności edukacyjnej czy społecznej. W

realizacji tego celu przydatny będzie Podręcznik, który przekazujemy w Państwa ręce.

Podręcznik jest przeznaczony przede wszystkim dla kadry edukacji osób dorosłych nazywanej dalej doradcami edukacyjnymi. Ale może służyć każdej osobie, która chciałaby rozwijać swoje pasje, zainteresowania, hobby poprzez podejmowanie aktywności edukacyjnych, kulturalnych czy społecznych. Podręcznik może pomóc w aktywnym spędzaniu czasu przez osoby starsze, a także w rozpoznaniu dostępnych w miejscu zamieszkania lub w okolicy usług edukacyjnych, społecznych, kulturalnych, dzięki którym seniorzy będą mogli nie tylko nabyć nową wiedzę czy umiejętności, ale w sposób wartościowy i ciekawy spędzić wolny czas.

Rolę doradcy edukacyjnego mogą pełnić nie tylko profesjonalni edukatorzy, pracujący na co dzień z osobami dorosłymi w szeroko rozumianym systemie edukacji i kształcenia (tj. trenerzy, nauczyciele, doradcy zawodowi, wykładowcy), ale praktycznie każda osoba, która chciałaby pełnić taką funkcję w swojej lokalnej społeczności senioralnej.

Celem systematyzacji i uporządkowania treści oraz narzędzi, Podręcznik został podzielony na trzy rozdziały.

Pierwszy rozdział zawiera cele i program doradztwa, opis grup docelowych oraz wymagania dla kadry edukatorów.

Rozdział drugi zawiera instrukcje i wytyczne dla doradców, w jaki sposób najlepiej prowadzić usługę doradztwa, zalecenia organizacyjne i czasowe, oraz określa wymagania logistyczne i techniczne usługi.

Rozdział trzeci zawiera wzory dokumentów, które mogą okazać się przydatne dla doradcy

i klienta. Należą do nich: wzory kart doradztwa, 3 narzędzia diagnostyczne (kwestionariusz przeszłości edukacyjnej i zawodowej seniora, kwestionariusz aktualnej sytuacji seniora oraz kwestionariusz potrzeb i oczekiwań edukacyjnych seniora), wzór karty z propozycjami usług edukacyjnych dla seniora, wzór ankiety ewaluacyjnej wypełnianej przez seniora, wzór kwestionariusza wywiadu z seniorem po zakończonym doradztwie, dwa przykłady materiałów motywacyjno-promocyjnych.

Tym samym Podręcznik stanowi kompendium wiedzy i narzędzi niezbędnych do prowadzenia usługi doradztwa edukacyjnego dla seniorów. Zachęcamy do zapoznania się z Podręcznikiem i życzymy owocnej pracy z seniorami.

Rozdział 1 Cele i program doradztwa edukacyjnego dla seniorów

W niniejszym rozdziale Podręcznika znajdą Państwo informacje o celach doradztwa edukacyjnego dla seniorów. Zapoznają się Państwo z możliwym programem doradztwa, grupami docelowymi, do których kierowana jest usługa oraz z podstawowymi wymaganiami dla kadry zamierzającej prowadzić doradztwo z seniorami.

Polska na tle Unii Europejskiej charakteryzuje się niskim poziomem uczestnictwa osób dorosłych w edukacji pozaformalnej. Według danych Eurostat w 2019 r. tylko 4,8% dorosłych Polaków brało udział w jakimś szkoleniu lub kursie wobec 10,8% osób dorosłych w UE. Im Polacy są starsi, tym niższy odsetek osób biorących udział w kształceniu i edukacji. W grupie osób 60+ odsetek osób uczących się i w ten sposób rozwijających swoje pasje i zainteresowania jest znikomy.

Częściowo przyczyną tego jest fakt, iż na rynku edukacyjnym seniorzy nie mają dostępu do sprofilowanej na ich grupę i dostosowanej do ich potrzeb usługi doradztwa edukacyjnego. Doradztwa, które pozwalałoby dobrać najbardziej adekwatne dla seniorów usługi edukacyjne / społeczne / kulturalne, z uwzględnieniem ich przeszłości zawodowej i edukacyjnej, aktualnej sytuacji życiowej, jak również potrzeb, możliwości i oczekiwań.

Potrzeba wspierania aktywności społecznej i edukacyjnej seniorów jest szczególnie ważna po okresie pandemii, który doprowadził do jeszcze większego wyobcowania i izolacji społecznej osób starszych w Polsce. Rzeczywistość pandemiczna ograniczyła seniorom liczbę

kontaktów społecznych, nawet w ramach najbliższej rodziny, jak również wpłynęła negatywnie na możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu.

Liczymy, iż dzięki opracowanemu doradztwu edukacyjnemu dla seniorów i wykorzystaniu niniejszego Podręcznika zwiększy się liczba seniorów aktywnie spędzających czas. Zarówno seniorów biorących udział w działaniach stricte edukacyjnych (jak szkolenia, kursy, wykłady), jak i tych, którzy zwiększą swoją aktywność społeczną, kulturalną lub postanowią kształcić się w sposób nieformalny (we własnym zakresie, korzystając z książek czy internetu). Realizacja doradztwa będzie służyć zmniejszaniu wyobcowania osób starszych, motywowaniu seniorów do większej aktywności społecznej i edukacyjnej, rozwijaniu przez seniorów swoich pasji i zainteresowań oraz ciekawemu i wartościowemu spędzaniu wolnego czasu.

W celu przygotowania się do przeprowadzenia usługi z seniorem jako klientem prosimy o zapoznanie się ze szczegółowymi celami oraz programem doradztwa zawierającym zalecane wytyczne merytoryczne i organizacyjne w zakresie prowadzenia usługi.

1.1 Cele i program doradztwa

Celami doradztwa edukacyjnego jest:

- Rozpoznanie przeszłości zawodowej i edukacyjnej seniora (wykształcenie, ukończone szkolenia, posiadane umiejętności).
- Rozpoznanie aktualnej sytuacji życiowej seniora (codzienne obowiązki, czas dostępny na edukację, dostępność do narzędzi ICT, możliwość samodzielnego finansowania edukacji).
- Rozpoznanie potrzeb, możliwości i ograniczeń (np. ogólny stan zdrowia) seniora w kontekście podjęcia edukacji.
- Rozpoznanie zainteresowań, pasji, hobby klienta.
- Sprofilowanie oczekiwań edukacyjnych seniora.
- Przedstawienie seniorowi propozycji dostępnych na rynku, adekwatnych usług edukacyjnych / społecznych / kulturalnych.
- Zachęcenie / zmotywowanie seniora do podjęcia aktywności edukacyjnej / społecznej.
- Monitoring skuteczności doradztwa oraz zadowolenia seniora z usługi i / lub podjętej edukacji.

Czas trwania usługi:

- Ok. 4,5 godz. zegarowej dla 1 seniora (klienta).
- W postaci od dwóch do trzech spotkań (stacjonarnych lub zdalnych) doradcy z klientem, każde od ok. 45 minut do 1,5 godz. zegar. + praca własna doradcy bez klienta.

Pierwszym krokiem w ramach doradztwa jest rozpoznanie potrzeb i możliwości edukacyjnych seniora. Jest to punkt wyjścia dla usługi. Rozpoznanie przez doradcę sytuacji / potrzeb / możliwości klienta nastąpi poprzez trzy „kwestionariusze diagnostyczne” (wypełniane przez seniora lub doradcę). Kwestionariusze obejmują takie elementy jak:

wykształcenie seniora, jego przeszłość zawodową, dotychczasowe doświadczenia szkoleniowe / edukacyjne, aktualną sytuacją życiową (codzienne obowiązki, czas dostępny na edukację, ogólny stan zdrowia, możliwości kształcenia zdalnego, możliwość podjęcia edukacji odpłatnej), zainteresowania, potrzeby życiowe, na które odpowiedzią mogą być podejmowane w przyszłości inicjatywy edukacyjne / społeczne / kulturalne. Wypełnianie kwestionariuszy może nastąpić podczas jednego lub dwóch spotkań seniora z doradcą, w zależności od potrzeb czy możliwości czasowych klienta. Szczegółowy program oraz zalecenia organizacyjne spotkań zawierają poniższe tabele.

Pierwsze spotkanie doradcy z seniorem	Program	Zalecenia organizacyjne
	- Wyjaśnienie seniorowi celów i programu doradztwa. - Swobodna rozmowa z seniorem na temat jego aktualnej sytuacji / udziału w edukacji. - Przeprowadzenie Kwestionariusza przeszłości edukacyjnej i zawodowej seniora (wzór w pkt. 3.2 Podręcznika). - Przeprowadzenie Kwestionariusza aktualnej sytuacji seniora (wzór w pkt. 3.3 Podręcznika). - Zachęcenie seniora do kolejnego spotkania. - Doradca wypełnia Kartę doradztwa edukacyjnego - spotkanie doradcy z klientem (wzór w pkt. 3.1 Podręcznika).	- Czas trwania: od 45 minut do 1,5 godz. zegar. (w zależności od potrzeb). - Forma usługi: stacjonarna lub zdalna.

Drugie spotkanie doradcy z seniorem (opcjonalne) – jeżeli na pierwszym spotkaniu doradca wypełnił z klientem wszystkie kwestionariusze i uzyskał niezbędne informacje do poszukiwania ofert edukacyjnych społecznych / kulturalnych, drugie spotkanie nie musi mieć miejsca).	Program	Zalecenia organizacyjne
	- Przypomnienie seniorowi celów doradztwa i aktywności zrealizowanych podczas poprzedniego spotkania. - Przeprowadzenie Kwestionariusza potrzeb i oczekiwań edukacyjnych seniora (wzór w pkt. 3.4 Podręcznika). - Skonkretyzowanie z seniorem jego potrzeb i możliwości edukacyjnych. - Zachęcenie seniora do kolejnego spotkania i motywowanie do podjęcia edukacji/aktywności. - Doradca wypełnia Kartę doradztwa edukacyjnego - spotkanie doradcy z klientem (wzór w pkt. 3.1 Podręcznika).	- Czas trwania: od 45 minut do 1,5 godz. zegar. (w zależności od potrzeb doradcy i możliwości seniora). - Forma usługi: stacjonarna lub zdalna.

Drugim etapem doradztwa jest analiza przez doradcę kwestionariuszy diagnostycznych celem skonkretyzowania i sprofilowania celów i możliwości edukacyjnych klienta. Na podstawie informacji zawartych w kwestionariuszach diagnostycznych, doradca uzyska szereg informacji, które będą przydatne w procesie profilowania przyszłej edukacji dla konkretnego seniora, odnoszące się zarówno do potrzeb i możliwości logistycznych seniora jak i interesujących go zakresów merytorycznych szkoleń / zajęć.

W oparciu o informacje dotyczące przeszłości edukacyjnej i zawodowej seniora, doradca nie powinien proponować usług, które byłyby powieleniem posiadanego przez seniora wykształcenia czy doświadczenia zawodowego. Przykładowo, jeżeli z kwestionariuszy wynika, iż senior ma wykształcenie gastronomiczne, doradca nie powinien profilować jego aktywności edukacyjnej na obszary z zakresu gastronomii. Jeżeli senior ukończył całkiem niedawno kurs z zakresu dietetyki, doradca nie powinien profilować jego przyszłej edukacji na kolejne szkolenie z zakresu dietetyki. Na podstawie zainteresowań i oczekiwań edukacyjnych seniora, doradca uzyska informacje w jakich rodzajach oraz typach usług senior preferowałby swój udział (krótki kurs dłuższe szkolenie), z jakich zakresów merytorycznych zajęcia edukacyjne lub społeczne będą dla seniora najatrakcyjniejsze, ile czasu (dziennie / tygodniowo) klient może poświęcić na edukację, czy senior ma możliwość udziału w edukacji zdalnej, czy senior może dojeżdżać na zajęcia, czy senior dopuszcza partycypowanie w kosztach usług edukacyjnych. Przykładowo, jeżeli senior wskazał, iż tygodniowo może poświęcić na edukację 4 godziny, doradca nie powinien rozważać dla klienta intensywnych czasowo ofert edycyjnych (tj. takich, które obejmują codzienne zajęcia po kilka godzin/dzień). Jeżeli senior w miejscu zamieszkania nie ma dostępu do komputera i internetu albo cechuje się niskimi umiejętnościami w zakresie obsługi komputera / ICT, doradca nie powinien rozważać dla klienta usług edukacyjnych online / realizowanych zdalnie czy w formule blended learning.

W trzecim kroku doradca dokonuje analizy dostępnych na danym obszarze terytorialnym instytucji i usług edukacyjnych / społecznych / kulturalnych na podstawie bazy stanowiącej załącznik do Podręcznika oraz własnego rozeznania rynku. Ponieważ baza nie zawiera konkretnych usług (ulegałaby szybkiej dezaktualizacji) zadaniem doradcy jest szczegółowe rozeznanie możliwych usług dla swojego klienta na danym obszarze terytorialnym (np. miasto, gmina – w przypadku zajęć stacjonarnych, w przypadku kształcenia zdalnego – bez ograniczeń geograficznych). W zależności od preferencji i możliwości finansowych uczestnika doradca dokonuje rozeznania usług tylko bezpłatnych (np. w ramach projektów unijnych / krajowych) lub także odpłatnych.

Czynności z etapu drugiego i trzeciego są realizowane przez doradcę bez udziału seniora. Ich program oraz zalecenia organizacyjne zawiera poniższa tabela.

Praca własna doradcy - czas między kolejnymi spotkaniami z seniorem	Program	Zalecenia organizacyjne
	- Analiza kwestionariuszy przeprowadzonych z seniorem i skonkretyzowanie / sprofilowanie jego celów edukacyjnych na przyszłość. - Analiza bazy dostępnych instytucji edukacyjnych (zał. nr 1 do Podręcznika) oraz innych ofert edukacyjnych / kulturalnych /	- Czas trwania: w zależności od potrzeb (szacowany na 1,5 - 2 godz. zegarowe). - Forma usługi: praca własna doradcy bez klienta.

	społecznych na danym obszarze. • Różnicowanie możliwych usług edukacyjnych / społecznych oferowanych przez instytucje z bazy oraz spoza niej (według wiedzy doradcy), które to usługi wpisują się w ustalone cele edukacyjne seniora. • Wybór (w założeniu min. 2) propozycji usług edukacyjnych / społecznych dla seniora. • Doradca wypełnia Kartę doradztwa edukacyjnego - praca własna doradcy (wzór w pkt. 3.1 Podręcznika).	
--	---	--

W czwartym etapie usługi doradca przedstawia seniorowi minimum 2 propozycje usług edukacyjnych / społecznych / kulturalnych, sprofilowanych na ustalone cele edukacyjne klienta, jego zainteresowania i możliwości kształcenia. Nie jest wykluczona także edukacja formalna, np. poprzez uzupełnienie wykształcenia formalnego przez seniora). Doradca zachęca swojego klienta do wyboru jednej z opcji i motywuje do podjęcia kształcenia / aktywności społecznej. Doradca może wykorzystać wzór karty z propozycjami usług edukacyjnych dla seniora. Program i zalecenia organizacyjne spotkania zawiera poniższa tabela.

Kolejne spotkanie doradcy z seniorem	Program	Zalecenia organizacyjne
	• Przypomnienie seniorowi celów doradztwa i aktywności zrealizowanych podczas poprzedniego spotkania. • Przedstawienie seniorowi wybranych propozycji usług (możliwość wykorzystania wzoru karty z pkt. 3.5 Podręcznika). • Rozmowa z seniorem na temat zaproponowanych usług edukacyjnych / społecznych. Poznanie opinii seniora. • Opcjonalnie kontakt z wybranymi instytucjami edukacyjnymi (np. upewnienie się, czy usługa rozpocznie się w terminie, dopytanie o harmonogram / miejsce realizacji usługi, formę realizacji, odpłatność, itp.). • Próba wyboru jednej usługi, na którą senior chciałby się zapisać. • Zachęcenie seniora / zmotywowanie do podjęcia kształcenia / aktywności. • Senior wypełnia Ankietę ewaluacyjną doradztwa edukacyjnego (wzór w pkt. 3.6 Podręcznika).	• Czas trwania: od 45 minut do 1,5 godz. zegar. (w zależności od potrzeb). • Forma usługi: stacjonarna lub zdalna.

	Doradca wypełnia Kartę doradztwa edukacyjnego - spotkanie doradcy z klientem (wzór w pkt. 3.1 Podręcznika).	
--	---	--

Ostatnim krokiem doradztwa jest ocena zadowolenia seniora z usługi oraz monitoring, czy senior rozpoczął jakąś formę edukacji / aktywności. W miarę możliwości doradca może także prowadzić monitoring w dłuższej perspektywie czasu, sprawdzając, czy senior kontynuuje edukację, przez jaki okres, z jakim skutkiem, czy jest zadowolony z wybranej formy kształcenia. Program oraz zalecenia organizacyjne ostatniego etapu doradztwa zawarto w poniższej tabeli.

Kontakt zdalny doradcy z seniorem lub kolejne spotkanie stacjonarne (opcjonalnie)	Program	Zalecenia organizacyjne
	- Ocena zadowolenia seniora z usługi doradztwa edukacyjnego na podstawie Kwestionariusza wywiadu z seniorem po zakończonym doradztwie edukacyjnym (wzór w pkt. 3.7 Podręcznika). - Monitorowanie, czy senior podjął / kontynuuje edukację / aktywność społeczną. - Monitorowanie zadowolenia seniora z podjętej edukacji / usługi (jeśli dotyczy). - Opcjonalnie – jeżeli spotkanie/rozmowa obejmowała elementy doradztwa - Doradca wypełnia Kartę doradztwa edukacyjnego (spotkanie doradcy z klientem). W przypadku wypełnienia z klientem wyłącznie kwestionariusza wywiadu nie ma potrzeby wypełniania karty doradztwa.	- Czas trwania: w zależności od potrzeb (szacowane 15-20 minut). - Forma usługi: preferowana zdalna (telefoniczna rozmowa), ale możliwa także stacjonarna.

1.2 Opis grup docelowych doradztwa

Z opracowanej usługi doradztwa edukacyjnego mogą korzystać dwie grupy osób / podmiotów:

1) użytkownicy innowacji – kluby seniora, UTW, instytucje szkoleniowe, ngo oraz ich kadra: doradcy edukacyjni, którymi mogą być zarówno profesjonalni edukatorzy jak i nieprofesjonalni doradcy, np. liderzy grup senioralnych.

2) odbiorcy innowacji – seniorzy.

Niniejszy Podręcznik ma przede wszystkim służyć doradcom edukacyjnym tj. osobom przeprowadzającym usługę doradczą dla seniorów. Nie ma formalnych wymagań wobec takich osób. Zaleca się, aby doradcami była kadra edukacji osób dorosłych, np. trenerzy, doradcy

zawodowi, wykładowcy. Możliwym jednak jest, aby doradcami zostali także „nieprofesjonalni edukatorzy”,

np. liderzy grup senioralnych czy liderzy Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Nie jest wykluczona także sytuacja, w której edukatorami zostaną osoby, które do tej pory nie były aktywne w środowiskach senioralnych, ale chciałyby zostać doradcami edukacyjnym dla innych seniorów i mają ku temu pewne predyspozycje osobowościowe czy przygotowanie wynikające z doświadczenia zawodowego (np. emerytowani nauczyciele). Podręcznik będzie mógł służyć obydwu tym grupom: profesjonalnym oraz nieprofesjonalnym doradcom edukacyjnym.

Z usługi doradztwa edukacyjnego jako użytkownicy mogą korzystać wszystkie instytucje edukacji osób dorosłych, instytucje świadczące usługi dla seniorów czy organizacje pozarządowe oraz ich kadra. Wdrożenie doradztwa edukacyjnego w tego typu instytucjach

pozwole wspierać seniorów w podejmowaniu aktywności edukacyjnej, społecznej czy kulturalnej. Z narzędzi diagnostycznych zawartych w Podręczniku mogą korzystać UTW czy kluby seniora, planując swoje działania dla seniorów. Przy wykorzystaniu kwestionariuszy diagnostycznych instytucje te mogą lepiej rozpoznać faktyczne potrzeby i oczekiwania swoich klientów.

Grupą odbiorców doradztwa edukacyjnego, tj. klientami, są osoby w wieku 60+, zarówno kobiety jak i mężczyźni. Szczególnym zainteresowaniem doradztwo może się cieszyć wśród aktualnych członków klubów seniora czy studentów Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Osoby te już teraz są aktywne społecznie i edukacyjnie, dlatego usługa doradztwa edukacyjnego może być dla nich szczególnie interesująca.

Dzięki temu, że doradztwo zostało zaprojektowane w sposób umożliwiający zrealizowanie całej usługi zdalnie (online i / lub telefonicznie), będą mogły z niego skorzystać wszystkie osoby starsze, także te z problemami zdrowotnymi czy borykające się z ograniczeniami komunikacyjnymi.

1.3 Wymagania dla kadry prowadzącej doradztwo

Celem jak najszerzego wykorzystania usługi doradztwa edukacyjnego oraz dzięki nieskomplikowanemu charakterowi samej usługi, nie przewidziano formalnych wymagań, które muszą spełniać doradcy edukacyjni tj. osoby prowadzące doradztwo.

Pożądanym jednak jest, aby usługę prowadziły osoby posiadające kompetencyjne pedagogiczne lub odpowiednie przygotowanie zawodowe do pracy z klientem – osobą dorosłą, np. doradcy zawodowi, wykładowcy, trenerzy, szkoleniowcy, nauczyciele czy facylitatorzy.

Rolę doradców edukacyjnych mogą pełnić sami seniorzy, szczególnie liderzy UTW / klubów seniora / grup senioralnych. Idealnie byłoby, gdyby takie osoby miały pewne

doświadczenie organizacyjne, posiadały kompetencje doradcze czy znały specyfikę edukacji seniorów.

Rozdział 2 Instrukcja dla osób prowadzących doradztwo edukacyjne z seniorami

Niniejszy rozdział Podręcznika zawiera instrukcje i sugestie dla instytucji i ich kadry w zakresie zalecanego sposobu organizacji i przebiegu usługi doradztwa edukacyjnego dla seniorów. Celem przygotowanych zaleceń jest zapewnienie, że doradztwo będzie przeprowadzone w sposób maksymalnie dostosowany do potrzeb, możliwości i oczekiwań seniorów. Usługa powinna bowiem uwzględniać specyficzne uwarunkowania psychofizyczne seniorów, ich sytuację życiową i zdrowotną. Z tego rozdziału dowiedzą się Państwo także, jakie wymagania logistyczne i techniczne powinny zostać zapewnione na potrzeby doradztwa.

2.1 Ogólne wytyczne dla edukatorów

Doradztwo edukacyjne wpisuje się w standardowe, indywidualne usługi doradcze, polegające na kontakcie doradcy i klienta (seniora). Usługa może być realizowana całkowicie stacjonarnie w ramach bezpośrednich spotkań doradcy z seniorem, w formie zdalnej (online i / lub telefonicznie), jak i w formule mieszanej.

Doradztwo powinno być prowadzone w przyjaznej, miłej atmosferze. Senior w trakcie doradztwa powinien czuć się komfortowo, bezpiecznie i pewnie.

Doradca powinien zapewnić poufność rozmowy. W przypadku usługi stacjonarnej w pokoju doradczym powinien znajdować się tylko doradca i senior. W przypadku usługi zdalnej (online / telefonicznej) doradca powinien przebywać samodzielnie w pomieszczeniu, aby nikt postronny nie słyszał rozmowy z seniorem.

Dynamika usługi musi być dostosowana do możliwości psychofizycznych seniora. Dlatego tempo doradztwa powinno być spokojne, dostosowane do wieku klienta, jego stanu zdrowia, możliwości percepcyjnych. Doradca nie powinien pośpieszać czy ponaglać seniora, czy to w oczekiwaniu na jego odpowiedzi na zadane pytania, czy to podczas wypełniania przez seniora kwestionariuszy.

Doradca nie powinien przerywać wypowiedzi seniora. Powinien ze zrozumieniem i wyrozumiałością każdorazowo wysłuchać wypowiedzi klienta do samego końca. Nawet jeżeli senior stosuje dygresje, zmienia temat, nie odpowiada na zadane przez doradcę pytania, wypowiada się na tematy niezwiązane z usługą. W takich sytuacjach doradca w kulturalny i subtelny sposób powinien postarać się uzyskać od seniora potrzebne informacje do uzupełnienia kwestionariuszy diagnostycznych.

Doradca powinien prowadzić dialog z seniorem, nie wcielać się w rolę nauczyciela udzielającego rad seniorowi. Doradca nie powinien się wywyższać, stawiać ponad seniorem.

Doradca powinien podczas usługi stosować jasny, prosty, zrozumiały dla seniora język. Powinien unikać zbyt skomplikowanego, profesjonalnego, branżowego języka, aby nie wprawiać seniora w zakłopotanie i nie utrudniać mu zrozumienia przekazywanych treści i informacji.

Realizacja doradztwa musi uwzględniać potrzeby uczestników w oparciu o zasady równości szans i niedyskryminacji. Wszyscy seniorzy mają równe prawo do skorzystania z doradztwa. Powinien im zostać zapewniony równy, otwarty dostęp do usługi i Podręcznika (np. poprzez przekazanie linku do strony www z dokumentem).

2.2 Zalecenia organizacyjne oraz logistyczne usługi

Wdrożenie doradztwa edukacyjnego w dowolnej instytucji pracującej z seniorami nie wymaga żadnych zmian prawnych. Podręcznik jest dostępny na zasadach otwartych licencji i może z niego korzystać każdy. Realizacja doradztwa edukacyjnego nie wymaga szczególnych uwarunkowań technicznych czy logistycznych, poza zapewnieniem standardowych warunków indywidualnej usługi realizowanej jako spotkanie doradcy z klientem.

Zaleca się, aby usługa doradcza była realizowana w postaci minimum 2, a maksimum 3 spotkań (stacjonarnych lub zdalnych) doradcy z seniorem. Między spotkaniami doradca musi wykonać prace związane z analizą kwestionariuszy diagnostycznych, analizą bazy instytucji edukacyjnych oraz dokonać wyboru propozycji kilku usług (zaleca się minimum 2) dla seniora objętego doradztwem. Doradca dokonuje wyboru usług dla seniora na podstawie przeprowadzonej analizy potrzeb, oczekiwań, możliwości danego klienta i w oparciu o dostępne na danym rynku usługi edukacyjne / społeczne / kulturalne. Cała usługa dla jednego klienta powinna się zamknąć w czasie 4,5 godziny zegarowej. Każde ze spotkań z klientem powinno trwać od 45 minut do 1,5 godziny. Poza spotkaniami z klientem doradca ma czas na pracę własną. Ilość spotkań powinna wynikać z potrzeb i możliwości seniora. Nie każdy senior może być skłonny

trzykrotnie przyjeżdżać na doradztwo. Niektóre osoby mogą preferować dwa spotkania. W takiej sytuacji doradca na pierwszym spotkaniu musi przeprowadzić wszystkie

kwestionariusze diagnostyczne, aby na drugim spotkaniu zaproponować seniorowi wybrane dla niego propozycje usług.

Zaleca się, aby cały proces doradczy (2 - 3 spotkania z klientem) trwał około 2 tygodni. Dzięki temu doradca będzie miał czas na spokojną, przemyślaną analizę sytuacji seniora, jak i dostępnych na rynku usług edukacyjnych. Jednocześnie klient będzie miał czas na spokojne przemyślenie swoich potrzeb, zainteresowań, oczekiwań i będzie bardziej świadomie uczestniczył w doradztwie. Ponadto senior będzie rozważniej podejmował decyzję o wyborze usług edukacyjnych / społecznych, co może mieć wpływ na mniejszą skalę rezygnacji seniorów z rozpoczętych zajęć.

Na podstawie przeprowadzonych z seniorami badań nie zaleca się planowania stacjonarnych spotkań seniora z doradcą w godzinach wieczornych czy po zmroku. Seniorzy preferowali przedpołudniowe lub wczesne popołudniowe godziny spotkań (np. o 10-tej, o 11-tej, o 14-tej).

Miejsce realizacji usługi stacjonarnej powinno być dostępne komunikacyjnie i architektonicznie. Przykładowo znajdować się w bliskiej odległości od przystanku komunikacji miejskiej, w pokoju doradczym na parterze lub w budynku z windą.

W przypadku usługi stacjonarnej do przeprowadzenia doradztwa potrzebna będzie sala/pokój doradczy, komputer z internetem dla doradcy. Przydatne mogą być materiały pomocnicze / papiernicze, np. kartki papieru, długopisy, kolorowe markery. Senior powinien także otrzymać (w miarę możliwości) wydrukowane materiały motywacyjno-promocyjne w postaci np. ulotki (przykład takich materiałów został zawarty w pkt. 3.8 Podręcznika).

W przypadku usługi online potrzebne będą dwa komputery lub smartfony z internetem (dla doradcy i seniora).

W przypadku usługi zdalnej telefonicznej potrzebny będzie komputer dla doradcy i dwa telefony (dla doradcy i seniora).

Najbardziej zalecaną formą realizacji doradztwa jest formuła stacjonarna. Podczas spotkań doradcy łatwiej nawiązać pozytywną relację z klientem, zdobyć zaufanie seniora, wzbudzić w nim poczucie bezpieczeństwa. Niemniej jednak - choćby ze względu na sytuację pandemiczną - doradztwo może zostać przeprowadzone częściowo lub całkowicie zdalnie (np. telefoniczna rozmowa, spotkanie online przez Zoom, Skype, MsTeams, WhatsApp, Messenger czy inny komunikator). Zdalna formuła doradztwa jest zalecana w przypadku seniorów, dla których ze względów zdrowotnych lub komunikacyjnych dotarcie na usługę stacjonarną byłoby utrudnione czy wręcz niemożliwe.

Zaleca się, aby kwestionariusze diagnostyczne były wypełniane przez doradcę, tj. doradca odczytuje pytania, możliwe odpowiedzi i zaznacza odpowiedzi udzielone przez seniora. Możliwe jest także wydrukowanie kwestionariuszy diagnostycznych i wypełnianie ich

przez seniora odręcznie. Przy problemach seniora ze wzrokiem materiały powinny zostać wydrukowane w większej czcionce (poprzez modyfikację w pliku doc. Podręcznika) lub ich treść powinna być odczytywana przez doradcę. Przy problemach ze słuchem seniora doradca powinien wydrukować kwestionariusze w większej czcionce, aby senior mógł je samodzielnie przeczytać i wypełnić odręcznie. Doradca może wypełniać dokumentację doradcą zarówno elektronicznie na komputerze, jak i odręcznie w wersjach papierowych dokumentów.

W przypadku usługi w formule zdalnej doradca może wypełniać dokumenty doradcze (np. kwestionariusze) elektronicznie na komputerze lub odręcznie w wersjach papierowych. Może także udostępnić seniorowi dokumenty do wypełnienia na dysku online lub przesłać seniorowi kwestionariusze e-mailem do wypełnienia, a następnie poprosić klienta o odesłanie wypełnionych elektronicznie dokumentów e-mailem lub zdjęcia odręcznie wypełnionej papierowej wersji kwestionariuszy.

Każdorazowo to doradca prowadzący usługę decyduje, które z zaproponowanych w Podręczniku dokumentów wypełnia, a które pomija, gdyż w danym przypadku nie są niezbędne dla zrealizowania celu usługi. Ta sama zasada dotyczy poszczególnych pól / pytań we wzorach dokumentów.

Rozdział 3 Wzory dokumentów na potrzeby doradztwa

W niniejszym rozdziale znajdą Państwo wzory dokumentów potrzebnych do przeprowadzenia z seniorem usługi doradztwa edukacyjnego. W porządku chronologicznym są to:

- a) wzory dwóch kart doradztwa (spotkanie z seniorem oraz praca własna doradcy);
- b) wzory 3 narzędzi diagnostycznych (kwestionariusz przeszłości edukacyjnej i zawodowej seniora, kwestionariusz aktualnej sytuacji seniora, kwestionariusz potrzeb i oczekiwań edukacyjnych seniora);
- c) wzór karty z propozycjami usług edukacyjnych dla seniora;
- d) wzór ankiety ewaluacyjnej doradztwa;
- e) wzór imiennego kwestionariusza wywiadu z seniorem po usłudze;
- f) dwa materiały promocyjno-motywacyjne.

Wzory są gotowymi dokumentami do wypełnienia w trakcie usługi. Można je wypełniać elektronicznie na komputerze lub wydrukować i uzupełniać odręcznie.

Wzory dokumentów są fakultatywne do wykorzystania. To doradca (ewentualnie wspólnie z klientem) decyduje, które dokumenty powinny zostać wykorzystane (wypełnione), aby zrealizować cel usługi. Doradca z klientem mogą zdecydować o niewypełnianiu jakichś dokumentów (np. karty z propozycjami usług), gdyż taka informacja może zostać klientowi przekazana ustnie, e-mailowo, lub zapisana na kartce papieru.

Wzory dokumentów mogą być dowolnie modyfikowane przez użytkowników według ich potrzeb / oczekiwań (w tym celu należy skorzystać z edytowalnej wersji Podręcznika w pliku doc).

Nie wszystkie pola we wzorach dokumentów muszą być obligatoryjnie wypełniane w trakcie usługi. To doradca z klientem decydują, które informacje są niezbędne, które będą przydatne, a z których można zupełnie zrezygnować.

W przypadku wypełniania kwestionariuszy diagnostycznych, jeżeli klient nie pamięta jakichś informacji ze swojej przeszłości, np. daty ukończenia szkoły / szkolenia, okresu zatrudnienia, nazwy szkoły / pracodawcy, to dane pole pozostaje niewypełnione.

W sytuacji, gdy jakiś dokument (np. kwestionariusz ankiety) będzie wypełniany odręcznie przez klienta (a nie doradcę), zaleca się przed wydrukiem zapytać seniora, czy potrzebuje wydruku w większej czcionce, tak aby senior nie miał trudności w przeczytaniu i uzupełnieniu dokumentu. Aby zwiększyć czcionkę w drukowanych dla seniorów dokumentach, należy skorzystać z edytowalnej wersji Podręcznika (w pliku doc).

3.1 Wzory kart doradztwa

KARTA DORADZTWA EDUKACYJNEGO (spotkanie doradcy z klientem)

Imię i nazwisko osoby objętej usługą:

Imię i nazwisko doradcy:

Spotkanie nr data miejsce czas trwania	
Szczegóły udzielonego wsparcia (np. rodzaj wypełnionych dokumentów, rodzaj udzielonych seniorowi informacji, poczynione ustalenia, termin następnego spotkania)	
Podpis osoby korzystającej z doradztwa	

KARTA DORADZTWA EDUKACYJNEGO

(praca własna doradcy)

Imię i nazwisko osoby objętej usługą:

Imię i nazwisko doradcy:

Praca własna doradcy

data

czas trwania

Szczegóły usługi

(rodzaj
wykonanych
przez doradcę
czynności,
np. analiza
kwestionariuszy
diagnostycznych,
analiza bazy
usług
edukacyjnych,
kontakt
z seniorem,
kontakt
z instytucjami
edukacyjnymi,
itp.)

3.2 Wzór kwestionariusza przeszłości edukacyjnej i zawodowej seniora

KWESTIONARIUSZ PRZESZŁOŚCI EDUKACYJNEJ I ZAWODOWEJ SENIORA

(w przypadku gdy klient nie pamięta jakiejś informacji, dane pole w kwestionariuszu pozostaje niewypełnione)

Imię i nazwisko klienta

I. PRZESZŁOŚĆ EDUKACYJNA KLIENTA

1. WYKSZTAŁCENIE FORMALNE

NAZWA SZKOŁY / UCZELNI (OD ZAWODOWEJ WZWYŻ)	KIERUNEK KSZTAŁCENIA	ROK UKOŃCZENIA	UZYSKANE WYKSZTAŁCENIE / DYPLOM

2. WYKSZTAŁCENIE POZAFORMALNE I NIEFORMALNE (NP. UKOŃCZONE KURSY, SZKOLENIA, NAUKA WE WŁASNYM ZAKRESIE)

NAZWA INSTYTUCJI SZKOLENIOWEJ	KIERUNEK KSZTAŁCENIA	ROK UKOŃCZENIA	UZYSKANE ZAŚWIADCZENIE / CERTYFIKAT

3. ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW OBCYCH

JĘZYK	OKRES NAUKI	POZIOM ZNAJOMOŚCI	POSIADANY CERTYFIKAT

4. POSIADANA WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI (NP. ZNAJOMOŚĆ OBSŁUGI KOMPUTERA / DRUKARKI / SKANERA / SMARTFONA / ITP.)

.....

.....

II. PRZESZŁOŚĆ ZAWODOWA KLIENTA

1. DOŚWIADCZENIE ZAWODOWE

NAZWA PRACODAWCY	STANOWISKO	OKRES ZATRUDNIENIA	ZAKRES CZYNNOŚCI / NABYTE UMIEJĘTNOŚCI I WIEDZA

2. KWALIFIKACJE ZAWODOWE (NP. POSIADANE UPRAWNIENIA ZAWODOWE / KWALIFIKACYJNE, CERTYFIKATY)

.....

.....

III. WIEDZA / UMIEJĘTNOŚCI WYNIKAJĄCE Z DOŚWIADCZENIA ŻYCIOWEGO

Proszę wymienić wiedzę, umiejętności, jakie Pan/Pani posiada, których wcześniej Pan nie wymienił/Pani nie wymieniła, a których to tematów/zakresów merytorycznych nie chciałby Pan/nie chciałaby Pani powtarzać poprzez udział w kolejnym szkoleniu / kursie?

.....

.....

3.3 Wzór kwestionariusza aktualnej sytuacji życiowej seniora

KWESTIONARIUSZ AKTUALNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ SENIORA

Imię i nazwisko klienta

I. MOŻLIWOŚCI CZASOWE I ZDROWOTNE KLIENTA

1. Jaki jest Pana/Pani aktualny status na rynku pracy?

- ☐ pracujący / samozatrudniony
☐ poszukujący pracy / bezrobotny
☐ rencista / emeryt

2. Przez jaki okres czasu (w tygodniach / miesiącach) jest Pan gotów/Pani gotowa uczestniczyć regularnie w edukacji / rozwijaniu swoich pasji i zainteresowań (np. przez 2 miesiące, pół roku)?

.....

3. Biorąc pod uwagę Pana/Pani aktualną sytuację życiową (np. obowiązki domowe, opiekę nad osobą zależną, inne zobowiązania), jaki wymiar czasu może Pan/Pani poświęcić na edukację / rozwijanie swoich pasji i zainteresowań (w godzinach zegarowych lub dydaktycznych), wliczając czas potrzebny na dojazd na zajęcia?

DZIENNIE	TYGODNIOWO	MIESIĘCZNIE

4. W jakich godzinach / dniach tygodnia preferuje Pan/Pani udział w zajęciach edukacyjnych (zaznaczyć x w tabeli) ?

	OD PON. DO PT. GODZINY PRZEDPOŁUDNIOWE	OD PON. DO PT. GODZINY POPOŁUDNIOWE	WEEKENDY
TAK			
NIE			

5. Jak ocenia Pan/Pani swój stan zdrowia w kontekście możliwości udziału w szkoleniach / kursach / zajęciach klubu seniora?

- ☐ bardzo dobrze
- ☐ dobrze
- ☐ nie najlepiej
- ☐ źle
- ☐ trudno powiedzieć

II. MOŻLIWOŚCI KLIENTA W ZAKRESIE TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH, FINANSOWANIA EDUKACJI ORAZ DOJAZDÓW

1. Czy uważa Pan/Pani, że posiadane umiejętności komputerowe / informatyczne pozwalają Panu/Pani na podjęcie nauki zdalnej / online?

- ☐ TAK
- ☐ NIE

2. Czy ma Pan/Pani w miejscu zamieszkania swobodny dostęp do komputera oraz internetu umożliwiający naukę zdalną / online?

- ☐ TAK
- ☐ NIE

3. Jeżeli w pyt. 2 i 3 była odpowiedź TAK, to:

Czy dopuszcza Pan/Pani naukę zdalną / rozwijanie swoich pasji / zainteresowań online?

- ☐ TAK
- ☐ NIE

4. Czy dopuszcza Pan/Pani naukę / rozwijanie swoich pasji / zainteresowań odpłatnie?

- ☐ TAK
- ☐ NIE

5. Jeżeli w pyt. 4 była odpowiedź TAK, to:

Jaką kwotę miesięcznie może Pan/Pani przeznaczyć na opłaty za naukę / rozwijanie swoich pasji?

.....

6. Czy dopuszcza Pan/Pani dojazdy na zajęcia?

☐ TAK

☐ NIE

7. Jeżeli w pyt. 6 była odpowiedź TAK, to:

Ile maksymalnie czasu na dojazd na pojedyncze zajęcia edukacyjne może Pan/Pani poświęcić?

..... minut

3.4 Wzór kwestionariusza potrzeb i oczekiwań edukacyjnych seniora

KWESTIONARIUSZ ZAINTERESOWAŃ, POTRZEB I OCZEKIWAŃ EDUKACYJNYCH SENIORA

Imię i nazwisko klienta

I. ZAINTERESOWANIA KLIENTA (EDUKACYJNE, PASJE, HOBBY)

1. Jakie zainteresowania / pasje / hobby chciałby Pan/chciałaby Pani rozwijać w najbliższych miesiącach?

.....
.....
.....
.....

2. Proszę wskazać tematyki szkoleń, zajęć, w których chciałby Pan/chciałaby Pani wziąć udział w przyszłości spośród poniższych? Proszę wybrać do 6-ciu najbardziej dla Pana/Pani interesujących.

- ☐ język obcy, jeśli tak to jaki
- ☐ podstawy obsługi komputera
- ☐ zaawansowana obsługa komputera
- ☐ obsługa pakietu biurowego (Word, Excel)
- ☐ korzystanie z internetu
- ☐ obróbka zdjęć na komputerze
- ☐ komputerowy kurs tworzenia bloga / internetowego pamiętnika
- ☐ robótki ręczne (np. szydełkowanie, robienie kolaży)
- ☐ warsztaty szycia
- ☐ zajęcia plastyczne
- ☐ zajęcia teatralne
- ☐ taniec
- ☐ fotografia
- ☐ zieleniec
- ☐ gotowanie
- ☐ warsztaty cukiernicze

- ☐ ogrodnictwo
- ☐ robienie biżuterii
- ☐ majsterkowanie
- ☐ sklejanie modeli
- ☐ dietetyka i zdrowe odżywianie
- ☐ style i pielęgnacja urody
- ☐ ekologia i ochrona środowiska
- ☐ warsztaty zero waste
- ☐ trening pamięci
- ☐ umiejętności społeczne
- ☐ inne, jakie
- ☐ inne, jakie
- ☐ inne, jakie

II. POTRZEBY I OCZEKIWANIA KLIENTA W KONTEKŚCIE PRZYSZŁEJ EDUKACJI

3. Czy aktualnie bierze Pan/Pani udział w jakichś formach aktywności edukacyjnych / społecznych / kulturalnych (np. zajęcia w klubie seniora, zajęcia w uniwersytecie trzeciego wieku, udział w jakimś szkoleniu/kursie)?

- ☐ TAK, w jakich
.....
.....
- ☐ NIE

4. Jeżeli w pyt. 3 była odpowiedź „NIE”, wtedy pyt.:

Co jest przyczyną stanu, iż nie bierze Pan/Pani aktualnie udziału w wymienionych wcześniej aktywnościach edukacyjnych / społecznych (proszę zaznaczyć 4 najważniejsze)?

- ☐ zły stan zdrowia
- ☐ brak czasu
- ☐ brak wiedzy o dostępnych zajęciach edukacyjnych, np. w klubach seniora, UTW
- ☐ brak bezpłatnych zajęć w bliskiej odległości od miejsca zamieszkania

- ☐ nieodpowiednie harmonogramy dostępnych zajęć (np. zbyt wczesne lub zbyt późne godziny)
- ☐ ograniczenia finansowe (np. związane z kosztem szkoleń lub kosztami dojazdu na zajęcia)
- ☐ brak interesującej oferty / zajęcia nieodpowiadające zainteresowaniom / potrzebom
- ☐ niska jakość dostępnych zajęć
- ☐ złe doświadczenia z przeszłości z udziału w takich zajęciach
- ☐ brak wiedzy, gdzie i w jaki sposób szukać takich zajęć (szczególnie bezpłatnych) blisko miejsca zamieszkania
- ☐ brak chęci do udziału w takich zajęciach / niedostrzeganie takiej potrzeby
- ☐ inne

5. Czy przychodzą Panu/Pani na myśl jakieś Pana/Pani potrzeby życiowe (aktualne lub przyszłe), które mógłby Pan/mogłaby Pani zaspokoić dzięki udziałowi w jakimś szkoleniu? (Przykładowo założenie konta internetowego w banku po udziale w kursie komputerowym)

- ☐ TAK, jakie
.....
.....
- ☐ NIE

6. Jakie formy edukacji byłyby dla Pan/Pani najbardziej adekwatne (proszę wybrać maksymalnie 3)?

- ☐ krótki kurs edukacyjny (do 30 godzin lekcyjnych)
- ☐ szkolenie (powyżej 30 godzin lekcyjnych)
- ☐ zajęcia w Uniwersytecie Trzeciego Wieku
- ☐ zajęcia w klubie seniora
- ☐ nauka indywidualna z domu
- ☐ inne

7. Jakimi metodami i technikami powinny być prowadzone zajęcia edukacyjne, aby były dla Pana/Pani atrakcyjne? Proszę wybrać do 5-ciu najbardziej interesujących.

- ☐ wykłady

- ☐ prezentacje
- ☐ pogadanki
- ☐ pokaz
- ☐ dyskusja
- ☐ ćwiczenia w grupach
- ☐ gry (np. planszowe, układanki)
- ☐ łamigłówki
- ☐ zajęcia praktyczne / warsztatowe
- ☐ zajęcia w salach szkoleniowych
- ☐ zajęcia w terenie
- ☐ wizyty studyjne
- ☐ inne, jakie
- ☐ inne, jakie

3.5 Wzór karty z propozycjami usług edukacyjnych dla seniora.

Imię i nazwisko klienta			
Propozycje usług edukacyjnych / społecznych / kulturalnych dla klienta	1	Nazwa usługi	
		Kontakt do realizatora usługi (np. telefon, e-mail, strona www)	
		Inne istotne informacje (np. termin realizacji, koszt, miejsce realizacji)	
	2	Nazwa usługi	
		Kontakt do realizatora usługi (np. telefon, e-mail, strona www)	
		Inne istotne informacje (np. termin realizacji, koszt, miejsce realizacji)	
	3	Nazwa usługi	
		Kontakt do realizatora usługi (np. telefon, e-mail, strona www)	
		Inne istotne informacje (np. termin realizacji, koszt, miejsce realizacji)	

3.6 Wzór ankiety ewaluacyjnej doradztwa edukacyjnego wypełnianej przez seniora

ANKIETA EWALUACYJNA DORADZTWA EDUKACYJNEGO

badająca poziom zadowolenia klienta z doradztwa edukacyjnego
(wypełniana w trakcie ostatniego spotkania seniora z doradcą)

Proszę ocenić następujące elementy doradztwa edukacyjnego, używając sześciostopniowej skali (gdzie 1 – oznacza bardzo źle, 6 – bez zarzutów).

Wybraną ocenę należy zakreślić znakiem koła.

** Jeżeli dane kryterium zostanie przez Pana/Panią **ocenione na 4 lub niżej**, proszę w uwagach na końcu ankiety uzasadnić swoje stanowisko. Uwagi pozwolą ulepszyć usługę w przyszłości.*

Doradca/Doradczyni

Imię i nazwisko doradcy/doradczyni	
---------------------------------------	-------

• Wiedza	1	2	3	4	5	6
• Metody prowadzenia usługi	1	2	3	4	5	6
• Przystępność przekazywania informacji	1	2	3	4	5	6
• Tworzenie atmosfery zaufania dającej poczucie bezpieczeństwa podczas usługi	1	2	3	4	5	6
• Kultura osobista	1	2	3	4	5	6
• Punktualność	1	2	3	4	5	6

Organizacja usługi:

• Tryb prowadzenia usługi
(czas i terminy)	1	2	3	4	5	6
• Miejsce realizacji usługi						
○ Lokalizacja	1	2	3	4	5	6
○ Warunki lokalowe	1	2	3	4	5	6
• Przydatność uzyskanych informacji	1	2	3	4	5	6

Czy ilość czasu (liczba spotkań i ich długość) poświęcona na doradztwo była według Pana/Pani odpowiednia? (proszę zaznaczyć wybraną odpowiedź krzyżykiem i ewentualnie uzasadnić)

☐ tak

☐ nie, dlaczego?

.....
.....
.....

Czy któraś z usług szkoleniowych / edukacyjnych / społecznych / kulturalnych przedstawionych Panu/Pani przez doradcę była godna zainteresowania? (proszę zaznaczyć wybraną odpowiedź krzyżykiem i ewentualnie uzasadnić)

☐ tak

☐ nie, dlaczego?

.....
.....
.....

Czy polecilby Pan/polecilaby Pani doradztwo innym seniorom jako możliwość rozpoznania swoich potrzeb edukacyjnych i uzyskania informacji o dostępnych usługach edukacyjnych / aktywnościach społecznych? (proszę zaznaczyć wybraną odpowiedź krzyżykiem i ewentualnie uzasadnić)

☐ tak

☐ nie, dlaczego?

.....
.....
.....

Czy myśli Pan/Pani, że dzięki skorzystaniu z doradztwa edukacyjnego podejmie Pan/Pani jakąś aktywność edukacyjną / społeczną / kulturalną w najbliższych miesiącach? (proszę zaznaczyć wybraną odpowiedź krzyżykiem i ewentualnie uzasadnić)

☐ tak

☐ nie, dlaczego?

.....
.....
.....

Ogólna ocena doradztwa

1 2 3 4 5 6

***Uwagi w przypadku ocen poniżej 4 dla danego kryterium**

.....
.....
.....
.....

Miejscowość, dnia r.

3.7 Wzór kwestionariusza wywiadu z seniorem po zakończonym doradztwie

KWESTIONARIUSZ WYWIADU Z SENIOREM PO ZAKOŃCZONYM DORADZTWIE EDUKACYJNYM (przeprowadzany minimum tydzień po zakończonym doradztwie)

Imię i nazwisko klienta (seniora)

Czas trwania doradztwa (od – do).....

Imię i nazwisko doradcy prowadzącego usługę.....

Informacja dla osoby przeprowadzającej wywiad

Zaleca się, aby wywiad był przeprowadzony z klientem w okresie od tygodnia do miesiąca od zakończenia doradztwa.

Wywiad może zostać przeprowadzony w dowolnej formie: jako rozmowa telefoniczna, korespondencja e-mail, spotkanie bezpośrednie z seniorem.

Informacje do przekazania klientowi (seniorowi):

CEL: Celem rozmowy jest ocena doradztwa edukacyjnego w jakim brał Pan/brała Pani udział

w okresie od ... do..., spotykając się z doradcą (imię nazwisko doradcy).

Zadam teraz Panu/Pani kilka pytań dotyczących doradztwa, w którym Pan/Pani uczestniczył/uczestniczyła.

PROŚBA O SZCZERE ODPOWIEDZI ORAZ PRZEKAZANIE WSZELKICH UWAG CZY SUGESTII, co pozwoli w przyszłości lepiej dostosować usługę do potrzeb seniorów.

1. Jak ocenia Pan/Pani usługę doradztwa edukacyjnego oraz kompetencje i sposób prowadzenia usługi przez doradcę?

☐ pozytywnie

☐ negatywnie,

dłaczego?.....

2. Czy któraś z propozycji usług szkoleniowych / edukacyjnych / społecznych / kulturalnych uzyskanych od doradcy była godna zainteresowania?

- ☐ tak, która?.....
- ☐ nie, dlaczego?.....

3. Czy rozpoczął Pan/rozpoczęła Pani udział w jakiejś z usług szkoleniowych / edukacyjnych / społecznych / kulturalnych zaproponowanych podczas doradztwa?

- ☐ tak, w jakiej?.....
- ☐ nie, dlaczego?.....

4. W przypadku odpowiedzi „**nie**” w pyt. 3:

Czy w najbliższej przyszłości planuje Pan/Pani rozpocząć udział w jakiejś aktywności edukacyjnej, społecznej, niekoniecznie zaproponowanej w czasie doradztwa?

- ☐ tak, w jakiej?.....
- ☐ nie, dlaczego?.....

5. W przypadku odpowiedzi „**tak**” w pyt. 3:

Czy jest Pan zadowolony/Pani zadowolona z usługi edukacyjnej / społecznej, w której Pan/Pani bierze udział?

- ☐ tak
- ☐ nie, dlaczego?.....

6. Czy w przyszłości, gdyby była taka możliwość, skorzystałby Pan/skorzystałaby Pani z doradztwa edukacyjnego jeszcze raz?

- ☐ tak, w jakim celu?.....
- ☐ nie, dlaczego?.....

7. Czy poleciłby Pan/poleciłaby Pani usługę doradztwa edukacyjnego innym seniorom?

☐ tak

☐ nie, dlaczego?.....

8. Czy ma Pan/Pani jakieś sugestie / pomysły odnośnie do tego, co moglibyśmy zrobić, aby bardziej dostosować doradztwo edukacyjne do potrzeb i oczekiwań seniorów?

☐ tak, jakie?

☐ nie.

Dziękuję za rozmowę i życzę wszystkiego dobrego.

Data i podpis osoby przeprowadzającej wywiad

.....

3.8 Materiały motywacyjne

Zawarte w tej części Podręcznika dwa materiały motywacyjno-informacyjne stanowią przykłady możliwych do opracowania i wykorzystania materiałów służących do promocji doradztwa edukacyjnego wśród grup docelowych, zachęcających seniorów do udziału w usłudze doradztwa oraz podejmowania edukacji w starszym wieku. Korzystając z istniejących przykładów ulotek, każda instytucja może opracować (np. przy użyciu darmowego oprogramowania jak Canva) własne materiały motywacyjno-informacyjne. Na własnej ulotce organizacja może dodatkowo podać swoje dane rejestrowe lub kontaktowe jak: adres biura, adres e-mail, numer telefonu.

Załączone przykłady materiałów motywacyjno-informacyjnych mają format A4, do druku dwustronnego w kolorze. Po złożeniu wydrukowanego materiału powstaje podręczna ulotka informacyjna, którą można wręczyć klientowi w trakcie spotkania doradczego.

Załączone w Podręczniku lub opracowane przez daną organizację własne materiały informacyjne można wykorzystać w szerszym zakresie, jako standardowe ulotki promocyjne zachęcające seniorów do edukacji / większej aktywności społecznej / kulturalnej czy korzystania z samego doradztwa edukacyjnego. Takie ulotki można dystrybuować w formie papierowej w klubach seniora, uniwersytetach trzeciego wieku, w bibliotekach, w miejscach spotkań seniorów. Można je także załączać do wiadomości e-mail z informacją o usłudze doradztwa.

**Pasja nie
ma wieku**
SENIOR POTRAFI!

DORADZTWO EDUKACYJNE DLA SENIORÓW

**Rozwój bez
ograniczeń. Nigdy nie
jest za późno na
rozwijanie swoich
pasji.**

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

**GENERACJA
SIĘCI
WSPARCIA?**

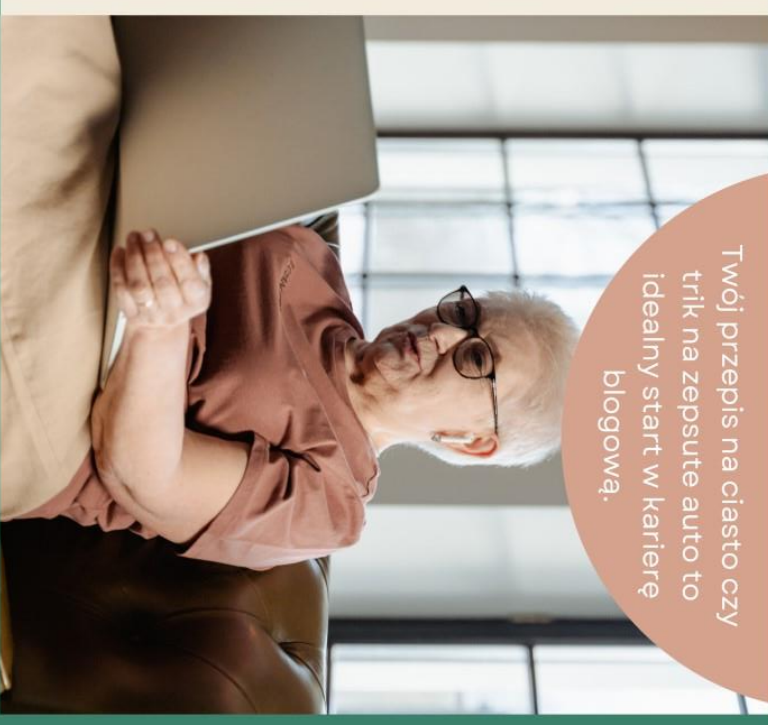
CZŁOWIEK UCZY SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Rozwijaj się w dowolnej dziedzinie, kontynuuj hobby z wcześniejszych lat albo spróbuj czegoś zupełnie nowego.

SPOTKAJMY SIĘ W SIECI

Możesz więcej niż tylko przeglądanie Facebooka. Internet daje ci możliwość dzielenia się swoją pasją i zarażaniem nią innych.

Twój przepis na ciasto czy trik na zepsute auto to idealny start w karierę blogową.

BĄDŹMY AKTYWNI

Nie ważne ile masz lat ani na ile się czujesz, bycie aktywnym poza domem zawsze pozwoli ci poprawić stan zdrowia. Równocześnie możesz poznać nowe osoby i dzielić z nimi pasje.

TO TWÓJ CZAS

JEŚLI NIGDZIE SIĘ NIE
SPIESZYSZ, MASZ WOLNY CZAS,
TO NALEPSZY MOMENT BY
POMYŚLEĆ O SOBIE.

Nauka to:

Potęgi klucz

Podejmij decyzje o dalszym samorozwoju. Realizowanie marzeń i poznawanie wszystkiego dookoła daje ogromną siłę wewnętrzną. Im więcej mamy w sobie motywacji do działania, tym lepsze jest nasze zdrowie i samopoczucie.

Doradztwo edukacyjne dla seniorów

Nigdy nie jest za późno na rozwijanie swoich pasji.

DORADZTWO EDUKACYJNE

Senior potrafi

Rozwój bez ograniczeń

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

ORGANIZACJA
WSPARCIA
SIECI
WSPARCIA?

Podróże małe i duże

Nie ważne czy jedziesz do Paryża we Francji czy do miasteczka obok. Każde miejsce to nowe doświadczenia i nowe wspomnienia. Poznawanie obcej kultury i nowych języków przydaje się coraz częściej nawet w ojczystym kraju. Ze znajomością języków wszędzie możesz czuć się jak w domu.

Namacalne uczucia

Uwieczniaj każde swoje wspomnienie i stwórz swoją własną galerię. Wyrażaj się poprzez dogodną dla ciebie formę sztuki. Maluj, rysuj, rzeźb lub szydtkuj. Przeniesz swoje emocje oraz myśli na własne dzieło.

W kinie w Lublinie

Idź do kina albo teatru i zobacz co dzisiaj grają. Wstąp też do pobliskiej biblioteki. Zatróż kółko dyskusyjne aby podzielić się opiniami i przemyśleniami. Kultura jest dla każdego.

Nie zapominaj ćwiczyć pamięci

Ćwicz swoją pamięć i baw się dobrze. Nauka i gry wpływają pozytywnie na pamięć i skupienie. Korzystaj z tej przyjemności, a coraz rzadziej będziesz musiał wszystko zapisywać.

Na naukę czas jest zawsze

Kiedyś to było...i będzie nadal

Rozwój i pasja nie mają wieku. Nabywanie nowych doświadczeń oraz aktywne spędzenie czasu z innymi osobami jest dobre dla każdego. Warto pomyśleć o sobie i zadbać o ciekawsze jutro.

Załącznik nr 1 – Baza instytucji edukacyjnych z terenu woj. lubelskiego

Baza instytucji edukacyjnych z woj. lubelskiego do wykorzystania przez doradcę w trakcie usługi stanowi plik excel.

Baza zawiera podstawowe dane kontaktowe do przykładowych instytucji oferujących usługi edukacyjne / społeczne / kulturalne dla osób dorosłych. Baza zawiera nazwę podmiotu, adres instytucji, dostępne dane kontaktowe, przykładowe typy zajęć - jeżeli dostępne, informację o odpłatności za usługi – jeżeli dostępna, informację o zajęciach online - jeżeli dostępna. W trakcie usługi doradca może się nią posługiwać poszukując adekwatnych dla klienta - seniora propozycji usług edukacyjnych / społecznych / kulturalnych.

Doradca nie jest związany bazą i adekwatnych dla seniora usług może poszukiwać, korzystając z własnego rozeznania rynku edukacyjnego w regionie oraz innych narzędzi, np. publicznych rejestrów czy portali internetowych:

- Rejestr Instytucji Szkoleniowych, <https://stor.praca.gov.pl/portal/#/ris/wyszukiwarka>
- Baza Usług Rozwojowych, <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl/wyszukiwarka/uslugi/szukaj>
- wyszukiwarki internetowe usług edukacyjnych, <https://kursy.pracaikariera.pl/s/4877/80696-Kursy-rozwoj-osobisty-i-kariera-zawodowa-w-Polsce.htm>; <https://eventis.pl/>
- wyszukiwarka internetowa usług / wsparcia dla osób fizycznych na terenie woj. lubelskiego w ramach realizowanych projektów ze środków europejskich, <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/wyszukiwarka/osoba-fizyczna?wojewodztwo=lubelskie#/3756=Osoba%20fizyczna/wojewodztwo=lubelskie>

Doradca może poszukiwać adekwatnych dla seniora zajęć na stronach www dotyczących programów krajowych skierowanych do osób dorosłych w tym seniorów, np.:

- Program Aktywni+, <http://senior.gov.pl/>
- Uniwersytety Ludowe, <https://niw.gov.pl/nasze-programy/uniwersytety-ludowe/>
- Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO, <https://niw.gov.pl/nasze-programy/nowefio/>.

Doradca może także skorzystać z bazy punktów informacyjnych na terenie woj. lubelskiego, udzielających informacji o realizowanych projektach ze środków europejskich, dostępnej pod linkiem <https://rpo.lubelskie.pl/punkty-informacyjne/>

Bazę, w formacie edytowalnego pliku excel, doradca może pobrać, zapisać na komputerze i rozbudowywać / aktualizować na potrzeby swoje i swoich klientów. Baza obejmuje instytucje z terenu woj. lubelskiego, dlatego w przypadku poszukiwania usług edukacyjnych dla seniorów na terenie innego województwa, doradca będzie musiał dokonać rozeznania dostępnych usług we własnym zakresie.